

Lisa 10.08. „Lisavajaduse kaart“

Nimetus: Sisekaitseakadeemia Väike-Maarja õppeväljaku praktiliste õppesimulaatorite, -paikade ja -vahendite uuendamine, olemasoleva võimekuse säilitamiseks ning arendamiseks. Vajadus 2025. aastal **92 000 €**, 2025-2028. aastatel **566 000 €**.

Olemasolev võimekus: Väike-Maarja õppeväljakul on tulekustutustööde läbiviimiseks kasutusel kolm konteineritest ehitatud õppesimulaatorit, mis on oma pikaajalisuse ja kõrge kasutusintensiivsuse tõttu amortiseerunud ning vajavad väljavahetamist või suuremamahulist remonti. Ninetatud õppesimulaatoreid ei ole valitsemisala kinnisvara juhtimiskava arendustesse lisatud.

Maastikusõidukijuhtide koolitamiseks on V-Maarja õppekeskuses neli maastikusõidukit (ATV/UTV), mis on saadud kasutatuna Päästeametilt. Masinad on amortiseerunud (tootmisaasta on 2007) ning nõuavad igal aastal üha suuremaid remondikuluseid. Lisaks on vaja uuendada olemasolev maastikusõidukite rada, et luua juurde elemente, mis aitaksid paremini läbi viia ohutuid sõiduharjutusi.

Väike-Maarja õppeväljakul koolitatakse õppureid ja Päästeameti teenistujaid reageerima kemikaalidega toimunud õnnetustele. Selle tarbeks soetati 2020. aastal keemiasukeldumise konteiner, mille pindala on 14 m². Simulaator võimaldab läbi viia erinevaid kemikaalide käitlemise lihtsamaid harjutusi. Selleks, et läbi viia komplekssemaid harjutusi, on vajalik soetada lisakonteinerid.

Raudtee õnnetuse lahendamise koolitamiseks on õppeväljakul vana statsionaarne raudteetsistern, kus harjutatakse peamiselt kütuselekete sulgemist. Samas puudub võimalus lahendada ülesõidukohtadel toimunud reisivaguniga õnnetusi või harjutada laiemalt tegevusi (äkkrünnakud, intsidentid reisirongides jne).

Päästekolledžil puudub hübriid- või elektriauto õppesimulaator, mis aitaks paremini koolitada alternatiivkütustega sõidukite ohukohtasid nendega toimunud õnnetustele reageerijatele.

Tuum: Sisekaitseakadeemia on Eesti ainus koolitaja taseme- ja täiendusõppes päästetööde valdkonnas. Praktilist õpet viiakse läbi Sisekaitseakadeemia õppeväljakul Väike-Maarja vallas Ebavere külas. Lisarahastus on vajalik õppeväljaku praktiliste õppekohtade võimekuse säilitamiseks ja arendamiseks:

1. **Tulekustutustööde simulaatorite asendamine ja remontimine** - Suitsusukeldumine on päästja õppe kriitiline osa ning määruse kohaselt tuleb igal päästjal kord kolme aasta jooksul läbida täienduskoolitus ja hindamine. Tegemist on kõige suurema kasutusintensiivsusega õppesimulaatoritega, mis on tänaseks amortiseerunud. Selleks, et säilitada õppekvaliteet ja tagada selle läbiviimise ohutus, on vältimatu vajadus alljärgnevad õppesimulaatorid uuendada:
  - a. **Sisetulekahju konteinersimulaatori asendamine** – Simulaatoris viiakse läbi kõrgeel temperatuuril suitsusukeldumise harjutusi, sh harjutatakse liikumist infrapuna kaameraga, kannatanu otsimist ja päästmist ning koostööd suitsusukeldujate vahel. Simulaator on oma elukaare lõpus ja intensiivsest kasutamisest tingituna amortiseerunud. Vajadus on asendada olemasolev (ehitatud 2003. aastal) uue samaväärsega.

- b. **Suitsusukeldumise algväljaõppe simulaatori asendamine** – Tegemist on 12 meetrisesse merekonteinerisse rajatud põlemiskoldega, kus õpetatakse suitsusukeldumise algväljaõppe raames tulekahju arengut, kaitseriietuse ja varustuse õiget kasutamist ning muid lihtsamaid toiminguid päästjate ohutuse tagamiseks. Olemasolev simulaator on amortiseerunud ning vajab samaväärsega asendamist.
  - c. **Tulekahju taktikamaja remontimine** - Merekonteineritest ehitatud kahekordne eramu päästjate taktikaliseks väljaõppeks tulekahju olukorras. Hoonesse on rajatud 12 põlemiskollet, kus kasutatakse tulekahju tekitamiseks puitlaastplaati. Simulaator vajab iga kahe aasta tagant põlemiskollete remonti. Kuni uue harjutusmaja ehitamiseni, õppeväljaku arenduste raames, on selle korrashoidmine vältimatult vajalik, et tagada õppetöö läbiviimine.
2. **Maastikusõidukite väljavahetamine** – Maastikusõidukeid (ATV/UTV) kasutatakse sõiduki juhtide algväljaõppes, mis annab õpilastele teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks metsas ning maastikul. Olemasolevad maastikusõidukid (4 tk) on saadud kasutatuna Päästeametilt ning nende tootmisaasta on 2007 (16 aastat vanad). Masinad on amortiseerunud ning vajavad väljavahetamist.
3. **Maastikusõiduki raja uuendamine** – Tänapäevane maastikusõidukite rada ei võimalda õpetada kõiki vajalikke ohutu sõidu elemente. Raja täiendamine ja laiendamine on vajalik uute oskuste omandamiseks erinevate takistuste ületamisel jne. Suurendab ohutu sõidu oskuse arendamist.
4. **Reisirongi vaguni soetamine** - Eesti Raudtee on loobumas vanast reisirongi vagunist (kunagine Tallinn-Moskva rong). Reisirongi vaguni simulaator on vajalik päästjate ja politsei väljaõppe läbiviimiseks, nt raudtee õnnetuste, äkkrünakute ja muude intsidentide olukorras. Selleks on vajalik teostada aluspinna ettevalmistus, paigaldada raudteesõrestik, soetada ja transportida reisivagun.
5. **Elektri-/ hübriidauto simulaatori soetamine** – Täna puudub päästjate õpetamiseks sobilik elektri-/hübriidauto õppesimulaator. Vajalik on soetada kasutatud elektri-/hübriidauto ning ehitada see ümber õppesimulaatoriks, mis võimaldab paremini koolitada elektriauto ohukohti ning ehitust, et tagada päästjate ja kannatanute ohutust.
6. **Keemia õppeala arendamine** – Selleks, et laiendada õppevõimalusi ja läbi viia komplekssemaid harjutusi, on vajalik soetada kolm 12 meetrist merekonteinerit koos treppide ja platvormidega, et saaks simuleerida kemikaalide õnnetust tööstushoones ning üks gaasimahuti ammoniaagi lekke simuleerimiseks.

Mõju: Väike-Maarja õppeväljak on Sisekaitseakadeemia ja laiemalt Siseministeeriumi valitsemisala visiitkaart. Õppesimulaatorite korrashoidmine ja uuendamine on oluline osa kvaliteetse koolituse andmisel ning ohutuse õpetamisel. Lisataotluses toodud ehitused ja arendused on hädavajalikud õppekorralduse ja -kvaliteedi edendamisel. Kaasaegne õpikeskkond ja tingimused muudavad atraktiivseks selle kasutamise ka naaberriikide päästeasutustele, nt Põhja-Soome (Helsingi piirkonna) päästeasutustele. Võrdluses SKA-ga on Kuopio päästeakadeemia poolt pakutav praktiline täienduskoolitus oluliselt kulukam ning asukoht Helsingist kaugemal (400 km põhja suunas).

Suitsusukeldumise simulaatorite asendamine ja remontimine ning maastikusõidukite soetused on hädavajalikud, et säilitada senisel tasemel õppekvaliteet.

	Art	2023 täitmine	2024 eelarve	2025	2026	2027	2028	2028- 2034
Vajalik eelarve	50							
Vajalik eelarve	55			92 000	410 000	64 000	0	
Vajalik eelarve	15							
Vajalik eelarve KOKKU		0	0	92 000	410 000	64 000	0	0
Olemaolev eelarve	50							
Olemaolev eelarve	55							
Olemaolev eelarve	15							
Olemaolev eelarve KOKKU		0	0	0	0	0	0	0
LISAVAJADUS võrreldes olemaolevaga	50	0	0	0	0	0	0	0
LISAVAJADUS võrreldes olemaolevaga	55	0	0	92 000	410 000	64 000	0	0
LISAVAJADUS võrreldes olemaolevaga	15	0	0	0	0	0	0	0
LISAVAJADUS KOKKU	x	0	0	92 000	410 000	64 000	0	0

Lisa 10.12. PÄK
simulaatorite eelarve

Arvestus: Väike-Maarja õppeväljaku praktiliste õppekohtade ehitustööde ja arenduste kogumaksumus on 566 000 €. Hinnastamisel on lähtutud 2023 aasta ehitushindadest. Ehitusturul toimuvad hinnamuudatused võivad tõsta või langetada kalkulatsioonis toodud hindasid.

1. Sisetulekahju konteinersimulaatori asendamine (175 000 €). Hinnaarvestuse aluseks on hinnapakkumine (ehitamine 2026. aastal).
2. Suitsusukeldumise algväljaõppe simulaatori asendamine (15 000 €). Hinnaarvestuse aluseks on vajalik merekonteineri maksumus koos transpordiga ning eelnevalt ehitatud simulaatori maksumus, mis on korrutatud koefitsiendiga 1,3 (ehitamine 2025. aastal).
3. Tulekahju taktikamaja remont (26 000 €). Hinnaarvestuse aluseks on eelnevate aastate remondipakkumused, mis on korrutatud koefitsiendiga 1,3 (remontimine 2025.aastal ja 2027. aastal).
4. Maastikusõidukite soetamine ja ümberehitus (4tk) (200 000 €). Hinnaarvestuse aluseks on Päästeameti 2023. aastal soetatud masinate maksumus (soetamine 2026. aastal).
5. Maastikusõidukite raja uuendamine (35 000 €). Hinnaarvestuse aluseks on hinnapakkumus (ehitamine 2026. aastal).
6. Reisirongi vaguni ja raudteesõrestiku soetamine (35 000 €). Hinnaarvestuse aluseks on vanaraua hind ja transpordi hinnapakkumus (soetamine 2025.aastal).
7. Elektri-/ hübriidauto õppesimulaatori soetamine (50 000 €). Hinnaarvestuse aluseks on kasutatud elektriauto maksumus koos ümberehitustöödega (soetamine ja ehitus 2027. aastal).

8. Keemia õppeala arendamine (30 000 €). Hinnaarvestuse aluseks on merekonteinerite maksumus koos transpordiga ja ehitushinna pakkumus (ehitamine 2025. aastal).

Taust/faktid: Sisetulekahju konteinersimulaator on olnud kasutuses juba 19 aastat. Vaatamata regulaarsele hooldamisele on hoone amortiseerunud ja kasutuse elukaare lõpus. Läbi roostetanud kandekonstruktsioonide ja seinte tõttu ei ole võimalik simulaatorit suuri kulutusi tegemata käigus hoida. Hinnanguliselt muutub simulaator lähima aasta jooksul kasutuskõlbmatuks ning tuleb ohutuse kaalutlusel kasutusest eemaldada. Kuna simulaator on peamiseks treeningkeskkonnaks päästjate tasemeõppes ja täienduskoolitustel (tulekustutustööde ja suitsusukeldumise valdkonnas), siis kannatab sellest edaspidine õppekvaliteet. Lisaks on ohus kohustuse täitmine Päästeameti ees täienduskoolituste korraldamisel (täienduskoolituse „Ohutus suitsusukelduskorraldus“ läbimine kord kolme aasta jooksul on eelduseks päästjate ja päästemeeskonna juhtide töötamisel). Lisarahastuse saamisel tuleb projekteerida ja ehitada uus samaväärne simulaator.

Suitsusukeldumise algväljaõppe simulaator on ehitatud 2013. aastal. Kasutamise käigus tekkiva kõrge temperatuuri tõttu deformeeruvad simulaatori konstruktsioonid pöördumatult ning neid ei ole võimalik lõputult remontida. Peale 10 aastast kasutust on vajadus ehitada uus samaväärne simulaator.

Tulekahju taktikamaja on ehitatud 2014. aastal. Simulaatorisse on rajatud 12 põlemiskollet, mis võimaldavad teha reaalselt tuld, mis on vajalik päästjate taktikalise suitsusukeldumise harjutuste läbiviimiseks. Suure kasutusintensiivsuse ja kõrgete temperatuuride tõttu vajab simulaator iga kahe aasta tagant suuremamahulist põlemiskollete remonti. Lisarahastus on vajalik simulaatori töös hoidmiseks.

Päästekolledž viib läbi koolitusi, kus õpetatakse õppureid kasutama maastikusõidukeid (ATV/UTV). Koolituse käigus antakse õppuritele vajalikud oskused ja teadmised masinatega ohutuks liiklemiseks ja nende käsitlemiseks. Hetkel on koolitamiseks kasutusel 16 aastat vanad maastikusõidukid. Kõrgest eest ja kasutusintensiivsusest tingituna on masinad amortiseerunud ning vajavad igal aastal ühe suuremat remonti. Lisaks on probleem vanade masinate varuosade kättesaadavusega. Lisarahastusega on kavas soetada neli uut maastikusõidukit, millest kaks on koos kustutussüsteemi ja transpordihaagisega. Maastikusõiduki juhtide koolituse vajadus tõuseb pidevalt, kuna nende kasutamine on muutumas järjest laialdasemaks. Maastikusõidukitega on võimalik tagada ka tõhusat logistilist toetust või osutada teistele ametkondadele abi kriisiolukordade lahendamisel.

Maastikusõidukite koolituse paremaks läbiviimiseks on ehitatud rada, mida on võimalik kasutada algkoolituse läbiviimiseks. Rajal puuduvad õppelemendid ohutute sõiduvõtete harjutamiseks erinevates maastiku ja keerukamate takistuste tingimustes. Lisaks jääb olemasolev rada ette õppeväljaku tulevikuks planeeritavatele arendustele. Lisarahastusega rajatakse maastikusõidukite rada uude asukohta ning ehitatakse välja erinevad takistused sõiduharjutuste läbiviimiseks edasijõudnutele.

Sisejulgeoleku asutustel puudub täna võimalus harjutada raudteel toimunud õnnetuste lahendamist. Reisirongi vaguni soetamisega luuakse Sisekaitseakadeemiale õppekeskkond ka selliste õnnetuste läbimängimiseks. Lisarahastusega ehitatakse aluspinnas raudteesõrestike paigaldamiseks ning ostetakse AS Eesti Raudtee kasutusest kõrvaldatud reisirongi vagun. Reisirongi simulaator on

kavandatud ka õppeväljaku visioonplaneeringus, kuid ei kuulu kinnisvara juhtimiskava arenduste hulka.

Meie tänavapilti on üha enam lisandumas elektrifitseeritud sõidukeid, mille järjest suurenevat osakaalu suurendab EL otsus peatada 2035. aastal sisepõlemismootoritega uute autode müük Euroopas. Lisarahastusega soetatakse kasutatud elektri-/ hübriidauto, mis ehitatakse ümber õppesimulaatoriks.

Päästeteenistujate ettevalmistamiseks keemiaõnnetusteks on oluline luua väljaõppel võimalikult reaalsed ohtlike ainete õnnetuste tingimused ning näidata läbi ohtlike ainete katsete kemikaalide ohtusid. Väljaõppes on täna olemas ka mõned simulaatorid (raudteetsisterni põhjaklapi simulaator, mahuti lekke simulaator, ohtliku veoki simulaator), mis võimaldavad ohtlike ainete lekete simuleerimist veega. 2020. aastast on ohtlike ainete alale paigaldatud Päästemeeti poolt soetatud uus keemiasukeldumise konteiner, mis võimaldab simuleerida reaalsete ohtlike ainete siseruumi lekkeid ning mille eesmärk on keemiapääste komandode täienduskoolituse läbiviimine. Siiski on piiratud võimalused simuleerimaks ohtlike ainete õnnetusi, nt tööstushoonetes. Lisarahastusega soetatakse täiendavad kolm merekonteinerit koos treppide, platvormide ja gaasimahutiga, et luua keerukamaid õppetingimusi kemikaalide õnnetuste lahendamisel.

Lisavajaduse riskkasutuse võimalus: Planeeritavad harjutusvõimalusi ja simulaatoreid ei ole teistel asutustel ega koolituskeskustel, va maastikusõidukid. Päästemeetil ja PPA-l on kasutuses erinevad maastikusõidukid, kuid koolile vajalikus koguses masinate laenutamisega halvaksid nad oma teenuse. Muuhulgas on maastikusõidukitega võimalik tagada logistilist toetust või osutada teistele ametkondadele abi kriisilukordade lahendamisel. Õppesimulaatorite ja -alade väljaehitamine võimaldab valitsemisalade üleselt kasutada Sisekaitseakadeemia taristut õppe eesmärkidel.

Varasemate aastate rahastus(ed), sh asutusesisesed muudatused: Varasematel aastatel pole täiendavat rahastusi saanud. Igal aastal kulub simulaatorite ja sõidukite remont- ja hooldustöödele keskmiselt 12 000 eur.

Projektiga kaasnev tegevuskulude sääst: Arvestades olemasolevate õppesimulaatorite järjest suurenevaid kulusid, siis kokkuhoid remondikuludest oleks hinnanguliselt üle 10 000 € aastas.

Minimaalne aeg kuudes rahastamisotsusest tarneni: Kõige lühema tähtajaga oleks võimalik soetada ja remontida:

- Sisetulekahju konteinersimulaator (min 12 kuud);
- Suitsusukeldumise algväljaõppe simulaator (min 9 kuud);
- Tulekahju taktikamaja (min 9 kuud);
- Reisirongi vagun (min 6 kuud);
- Keemia ala (min 12 kuud).

Alus/seosed strateegiliste dokumentidega:

1. Siseturvalisuse arengukava (STAK) 2020 – 2030, sh programm:
  - a. Turvalisem ühiskond.
2. Sisekaitseakadeemia arengukava 2025, sh strateegilised tegevussuunad:

- a. Arendame välja pääste erialade praktilise suuna õppekeskust Väike-Maarjas ning suurendame õppekeskuste erialade ülest kasutust.

Kontaktisikud:

SKA	<i>Jaanis Otsla</i>	5153224, jaanis.otsla@sisekaitse.ee
-----	---------------------	---